

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jaroslava Vlašína ve věci žalobce **1. e., s. r. o.**, zastoupeného advokátem Mgr. Jaroslavem Čapkem se sídlem Komenského 241, 500 03 Hradec Králové za účasti zúčastněných osob P. V., s. p. a S. V. s. Č. B. zastoupené advokátem Mgr. Františkem Klímou se sídlem Nám. Přemysla Otakara II č. 36, 370 01 České Budějovice, proti žalovanému **Ministerstvu zemědělství** se sídlem Těšnov 17, 117 05 Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2002, č. j. 40309/2001-6010,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného Ministerstva zemědělství, kterým Ministerstvo zemědělství zamítlo odvolání žalobce a potvrdilo rozhodnutí Okresního úřadu České Budějovice ze dne 14. 5. 2001, č. j. 7152/00-231/Be/R. Citovaným rozhodnutím okresní úřad nepovolil SK Vodní slalom České Budějovice nakládání s vodami ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 138/1973 Sb., o vodách, spočívající v jiném užívání povrchových vod v umělé dráze pro vodní slalom, situované při jezu v Č. V. na řece V. v ř. km 233,098 v k. ú. Č. V.

Žalobce především uvádí, že je vlastníkem a provozovatelem malé vodní elektrárny Č. V., která rovněž odebírá vodu akumulovanou jezem Č. V. pro svůj provoz. Podstata žalobních námitek spočívá v tvrzení, že žalovaný ve svém rozhodnutí nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, čímž porušil ustanovení § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, a dále že o jeho odvolání mělo rozhodnout namísto žalovaného Ministerstvo životního prostředí, v čemž spatřuje porušení ustanovení § 58 odst. 3 správního řádu.

Žalobce tvrdí, že se žalovaný nevypořádal se skutečností, že od 1. 1. 2002 nabyla účinnosti nová právní úprava, provedená zákonem č. 254/2001 Sb., a dospěl k závěru, že umělá dráha pro vodní slalom není vodním dílem, kterým by bylo možno nakládat s vodami. Přesto v odůvodnění napadeného rozhodnutí je předmětná umělá dráha označena za stavbu, z čehož žalobce dovozuje, že v minulosti musela být povolena. Pokud by byla součástí vodního toku, byla by ve vlastnictví státu a nikoliv S. V. s. Č. B.. Žalobce se domnívá, že zmíněná umělá dráha má povahu vodního díla i dnes. K tomu však údajně žalovaný nesplnil svoji povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Žalobce tvrdí, že bez přesné regulace rozsahu vodního práva provozovatele umělé dráhy je zcela vyloučeno, aby nedocházelo k porušování existujícího vodního práva žalobce, neboť se prý v korytě nenachází voda v množstvím umožňujícím plavbu a proto je nutno ji za tímto účelem napouštět. Za této situace nemůže obstát právní názor, že k odběru vody akumulované prostřednictvím jezové zdrže pro provoz umělé dráhy není třeba povolení, neboť se jedná o výkon práva plavby ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. Toto ustanovení totiž na daný případ vůbec nedopadá, protože se týká výlučně práva užívání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné pro provoz plavidel (viz zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě). Vnitrozemskou vodní plavbou je totiž ve smyslu citovaných předpisů osobní a nákladní doprava na vodních tocích, která je dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání koncesovanou živností a pro její regulaci a kontrolu je dokonce vytvořen zvláštní správní orgán – Státní plavební správa. V případě stavby umělé dráhy pro vodní slalom se však nejedná ani o vodní cestu podle zákona č. 114/1995 Sb, protože v prostorách tohoto vodohospodářského díla se bez lidské činnosti nenachází takové množství vody, aby bylo možno plavbu provozovat.

Žalobce rovněž namítá, že o jeho odvolání mělo rozhodnout Ministerstvo životního prostředí a nikoliv žalovaný. V tomto směru odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 23/2000, z něhož dovozuje, že výkon státní správy pro oblast vodního hospodářství nadále náleží do působnosti Ministerstva životního prostředí.

Ze všech shora uvedených důvodů navrhuje žalobce napadené rozhodnutí zrušit.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě především uvádí, že předmětná umělá dráha slouží výlučně k provozování plavby v daném korytě, k čemuž není třeba souhlasu ani povolení vodoprávního úřadu. Žadatel o povolení k nakládání s vodami (S. V. s. Č. B.) však nevlastní ani neužívá vodní dílo (jez Č. V.), kterým by bylo možno požadované nakládání s vodami realizovat. Právo k této činnosti náleží správci vodního toku – P. V., s. p., které bylo povoleno správním rozhodnutím Okresního úřadu České Budějovice ze dne 30. 4. 1997, č. j. 761/94-231/2-Moj, za podmínky zajištění „odběru pro slalomovou dráhu“. Není proto pravdou, že by si mohl provozovatel umělé dráhy sám nebo prostřednictvím P. V., s. p. napouštět do původního koryta libovolné množství vody, neboť zamítnutím předmětné žádosti provozovatele umělé dráhy zůstává v platnosti právní stav existující před zahájením řízení. Napadeným rozhodnutím proto nemohlo dojít ke zkrácení práv žalobce, jelikož v tomto řízení nebyla nijak dotčena.

K otázce kompetence vydat napadené rozhodnutí žalovaný uvádí, že jeho kompetence v tomto typu řízení neodporuje shora citovanému právnímu názoru Ústavního soudu a že ve vodním hospodářství je dělená působnost ústředních orgánů státní správy.

Žalobce nevyužil možnost podat k citovanému vyjádření žalovaného repliku.

Protože věc nebyla Vrchním soudem v Praze skončena do 31. 12. 2002, byla dle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Žalobce na výzvu Nejvyššího správního soudu jako osoby zúčastněné na řízení označil e smyslu ustanovení § 34 odst. 2 s. ř. s. P. V., s. p. a S. V. s. Č. B., přičemž oba uvedené subjekty soudu oznámily, že v řízení práva osoby zúčastněné na řízení budou uplatňovat.

S. V. s. Č. B. zaslal Nejvyššímu správnímu soudu vyjádření, v němž označil obě citovaná správní rozhodnutí za správná, neboť přímo ze zákona není potřeba povolení ani souhlasu vodohospodářského orgánu k užívání povrchových vod k plavbě. Nakládání s vodami v původním korytu vodního toku řeky V. je totiž skutečně řádně povoleno rozhodnutím Okresního úřadu České Budějovice ze dne 30. 4. 1997, č. j. 761/94-231/2-Moj, a jeho součástí je rovněž povolení k vypouštění vody do původního koryta, kde se nachází umělá dráha pro vodní slalom. Tomuto povolení odpovídá i schválený manipulační řád jezu Č. V.. Napadené rozhodnutí proto nijak nezasahuje do práv žalobce. Zúčastněná osoba navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného Ministerstva zemědělství v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V souzené věci z předloženého správního spisu především vyplývá, že S. V. s. Č. B. podal dne 18. 8. 2000 žádost o povolení k nakládání s vodami – vypouštění vody akumulované jezem Č. V. do umělé vodní dráhy pro vodní slalom za účelem zajištění jejího provozu. Okresní úřad České Budějovice – referát životního prostředí nakládání s vodami ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 138/1973 Sb. nepovolil, neboť dospěl k závěru, že umělá dráha pro vodní slalom slouží k provozování plavby a proto se na její provoz vztahuje ustanovení § 6 odst. 1 cit. zákona, což znamená, že se jedná o užívání povrchových vod k plavbě a k takovému užívání není třeba povolení ani souhlasu vodohospodářského orgánu. K tomuto závěru dospěl okresní úřad rovněž s odkazem na rozhodnutí Okresního úřadu České Budějovice ze dne 30. 4. 1997, č. j. 761/94-231/2-Moj, kterým bylo povoleno P. V., a.s. (*poznámka soudu*: později P. V., s. p.) nakládání s vodami ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 138/1973 Sb., přičemž jednou z podmínek výroku tohoto rozhodnutí je „odběr vody pro slalomovou dráhu“. Režim provozu umělé dráhy pro vodní slalom je řešen v územním rozhodnutí o umístění stavby „Umělé dráhy pro vodní slalom“ č. j. VÚP/3877/78-Tm-328/1 ze dne 27. 2. 1978, které vydal ONV – odbor výstavby a územního plánování České Budějovice, a v rozhodnutí o povolení této stavby ONV České Budějovice ze dne 18. 4. 1978, č. j. 272/78/Mo. Provoz umělé dráhy je dále řešen manipulačním řádem vodního díla – jezu v Č. V. na V., schváleném rozhodnutím ONV České Budějovice ze dne 26. 3. 1985, č. j. Vod.3569/84/Mo. Podmínky režimu této dráhy konečně řeší též rozhodnutí ONV České Budějovice ze dne 28. 9. 1981, č. j. Vod.1788/81/Mo, kterým se vydává povolení k nakládání s vodami pro Malou vodní elektrárnu v Č. V., a rozhodnutí ze dne 10. 11. 1987, č. j. Vod.3691/87/Mo, o zahájení trvalého provozu stavby podle § 9 zákona č. 138/1973 Sb. pro stavbu „Malá vodní elektrárna v Č. V.“. Toto rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil napadeným rozhodnutím žalovaný, když v podstatě převzal citovanou argumentaci.

První námitkou, se kterou se Nejvyšší správní soud musel vypořádat, je námitka věcné nepříslušnosti žalovaného v tomto správním řízení, kterou žalobce odůvodňuje odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 23/2000 (*Sbírka nálezů a usnesení,* sv. 20, str. 139 a násl.). Pokud by totiž žalovaný k rozhodování v této věci skutečně nebyl příslušný, bylo by případné jeho rozhodnutí považovat za nicotný právní akt a nebylo by nutné se již dále zabývat námitkami ostatními.

V tomto směru Nejvyšší správní soud s odkazem na zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR ve znění pozdějších předpisů („kompetenční zákon"), především konstatuje, že v oblasti vodního hospodářství jsou kompetence děleny mezi Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Ministerstvo zemědělství je totiž ústředním orgánem státní správy - mimo jiné - pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod (§ 15 odst. 1), přičemž Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy právě pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod (§ 19 odst. 2). V daném případě správní orgán I. stupně rozhodoval o povolení k odběru povrchových vod a k jinému jejich užívání podle tehdy platného ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 138/1973 Sb., přičemž žalovaný aplikoval rovněž ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., podle něhož k používání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné k provozu plavidel není třeba povolení vodoprávního úřadu. Protože je zřejmé, že rozhodování o tomto povolení přímo nespadá pod vymezené oblasti, které v rámci vodního hospodářství spadají do věcné působnosti Ministerstva životního prostředí (ochrana přirozené akumulace vod, ochrana vodních zdrojů, ochrana jakosti povrchových podzemních vod), a jelikož Ministerstvo zemědělství je v oblasti vodního hospodářství ústředním orgánem s obecnou působností, zatímco Ministerstvo životního prostředí toliko s působností taxativně vymezenou, bylo oprávněno v daném případě rozhodovat Ministerstvo zemědělství.

Na této skutečnosti nic nemění ani odkaz na citovaný nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 23/2000. V tomto nálezu totiž Ústavní soud rozhodoval v řízení o kompetenčním sporu ještě za účinnosti zákona č. 138/1973 Sb., přičemž konstatoval, že zákon č. 2/1969 Sb. dělí kompetence v oblasti vodního hospodářství mezi Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Přestože „zákonodárce v kompetenčním zákoně projevil tendenci změnit obsah a rozsah kompetencí obou ministerstev (*poznámka soudu:* novelou provedenou zákonem č. 272/1996 Sb.), vzhledem k nedostatku návaznosti na zákon č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství a nezbytnosti eliminovat nerespektování základního účelu vodního zákona se ve skutečnosti v zásadě ani provedenou novelizací kompetenčního zákona na dosavadních kompetencích obou ministerstev v jejich výchozích pozicích nic nezměnilo." Proto Ústavní soud dospěl k závěru, že právo vydat rozhodnutí ve věci povolení stavby vodní elektrárny a povolení odběru povrchové vody pro provoz tohoto vodohospodářského díla přísluší Ministerstvu životního prostředí.

V souzené věci nicméně Nejvyšší správní soud uvádí, že zákonná úprava doznala od vyhlášení citovaného nálezu Ústavního soudu zásadních změn. Ústavní soud totiž předmětným nálezem v podstatě interpretoval vzájemný vztah kompetenčního zákona, zákona č. 138/1973 Sb. a zákona č. 130/1974 Sb., přičemž dospěl k závěru, že zmíněné zákony ponechávají široký prostor různým názorům ohledně kompetencí v této oblasti a protože zákon č. 130/1974 Sb. svěřuje kompetenci výkonu státní správy na úseku vodního hospodářství podle vodního zákona Ministerstvu životního prostředí jako ústřednímu vodohospodářskému orgánu ČR [§ 1 písm. e)], nemění na této skutečnosti nic zásadního ani

citovaná novela kompetenčního zákona. Nejvyšší správní soud však rozhoduje již za situace – a za stejné právní situace rozhodoval i žalovaný, když vydal napadené rozhodnutí, kdy zákony č. 138/1973 Sb. a č. 130/1974 Sb. byly s účinností od 1. 1. 2002 zrušeny zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách (§ 136). Ze stejného zákona rovněž vyplývá (§ 108 odst. 1), že obecnou působnost ústředního vodoprávního úřadu vykonává Ministerstvo zemědělství, přičemž Ministerstvu životního prostředí náleží toliko taxativně vymezená působnost ve věcech, výslovně vymezených zákonem (§ 108 odst. 2).

Za těchto okolností se proto Nejvyšší správní soud nedostává do obsahového rozporu s citovaným právním názorem Ústavního soudu, když konstatuje, že k rozhodování v souzené věci věcná působnost Ministerstva zemědělství dána byla. Žalobní námitku o věcné nepříslušnosti žalovaného k vydání napadeného rozhodnutí proto Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou.

K dalším žalobním námitkám Nejvyšší správní soud především poukazuje na skutečnost, že podstata předmětného správního řízení (viz podrobně shora) spočívala v rozhodování o podané žádosti S. S. Č. B. o povolení k nakládání s vodami, přičemž tato žádost byla citovanými správními rozhodnutími zamítnuta. Lze se proto ztotožnit s právním názorem žalovaného (viz jeho vyjádření k žalobě), že napadeným rozhodnutím nemohlo vůbec dojít ke zkrácení práv žalobce. Podstata žalobní argumentace se totiž týká obav z nedostatečné regulace rozsahu vodního práva provozovatele umělé slalomové dráhy; jinými slovy vyjádřeno - obav z napouštění vody do slalomové dráhy v rozporu se zájmy žalobce jakožto provozovatele malé vodní elektrárny. Tato problematika však byla řešena v jiném, samostatném správním řízení a nebyla vůbec předmětem řízení napadeného touto žalobou. Nejvyšší správní soud za těchto okolností nezjistil potřebu podrobně se zabývat žalobními námitkami, týkajícími se toho, zda předmětná slalomová dráha je či není vodním dílem, kdo je jejím vlastníkem a jakým způsobem je legálně definován pojem „plavba“. I pokud by totiž Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil, nikterak by se tím nemohla bezprostředně změnit stávající právní situace ohledně samotné regulace vodního práva v korytě řeky. V tomto směru proto pro stručnost nezbývá než jen odkázat na rekapitulační část tohoto rozsudku, především na shora citované správní rozhodnutí Okresního úřadu České Budějovice ze dne 30. 4. 1997, vydané správci vodního toku P. V., s. p., a tomuto rozhodnutí odpovídající manipulační řád jezu Č. V.. Právě těmito akty je totiž upravena regulace předmětného toku; nikoliv žalobou napadeným rozhodnutím nebo jemu předcházejícím rozhodnutím správního orgánu I. stupně. Jestliže tedy podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. je žalobně legitimován ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, dospěl Nejvyšší správní soud v daném případě k závěru, že – materiálně viděno – k žádnému zásahu do práv nebo povinností žalobce napadeným rozhodnutím žalovaného nedošlo a že proto žaloba není důvodná.

Proto Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), přičemž tak učinil se souhlasem účastníků řízení bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a osobám zúčastněným soud neuložil žádné povinnosti, jimiž by vznikly náklady, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Protože žalovanému Ministerstvu zemědělství náklady řízení nevznikly, soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. 10. 2003

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu